

**UCHWAŁA NR XVIII/147/20
RADY GMINY SICIENKO**

z dnia 30 czerwca 2020 r.

**w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sicienku w związku z brakiem znajomości przepisów dotyczących osób niepełnosprawnych i wiedzy o ich
potrzebach**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256, poz. 695) uchwała się, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu skargi z dnia 18.02.2020 r. na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku w związku z brakiem znajomości przepisów dotyczących osób niepełnosprawnych i wiedzy o ich potrzebach oraz po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Sicienko w sprawie zarzutów przedstawionych w skardze, uznaje się skargę za bezzasadną z przyczyn określonych w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy Sicienko zobowiązując go do poinformowania Skarżącego o sposobie załatwienia skargi.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwałę ogłasza się w sposób zwyczajowo przyjęty tj. poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Sicienku i opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu.

Uzasadnienie

W dniu 25 lutego 2020 r. do Rady Gminy Sicienka wpłynęła skarga przekazana według właściwości przez Wójta Gminy Sicienka pismem z dnia 24.02.2020 r. znak O.1511.1.2020.KB na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku. Skarga dotyczy braku fachowej wiedzy dotyczącej ustaw o dochodach jednostek samorządowych oraz dotacjach celowych dotyczących potrzeb osób niepełnosprawnych, wydawania decyzji uznaniowych, braku współpracy i wiedzy o potrzebach niepełnosprawnych. Przewodniczący Rady Gminy pismem z dnia 02.03.2020 r. przekazał skargę zgodnie z art. 18b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713) w oparciu o § 108¹ ust. 2 pkt 1 Uchwały nr XXXIV/235/05 Rady Gminy Sicienka z dnia 7 grudnia 2005 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Sicienka (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 20 stycznia 2006 r. Nr 5, poz. 56, z 2012 r. poz. 2674, z 2018 r. poz. 4638, poz. 5360, poz. 6071) do rozpatrzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zaplanowała posiedzenie na dzień 17.03.2020 r., jednak ze względu na wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego nie odbyło się ono. Rozpatrywanie skargi zostało wstrzymane w oparciu o art. 15zszs ust. 1 pkt 10 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 poz. 374 ze zm.). Członkowie Komisji zapoznali się jednak z treścią skargi indywidualnie, a w dniu 08.04.2020 r. otrzymali także pisemne wyjaśnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku.

Ostatecznie podczas posiedzenia w dniu 2 czerwca 2020 r. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji stwierdziła, co następuje:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku decyzją nr GOPS.55025S.7.2020 z dnia 13.01.2020 r. przyznał osobie niepełnosprawnej świadczenie z pomocy społecznej w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia wykonywanych przez pedagoga w ilości 8 godzin miesięcznie oraz rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu wykonywanych przez fizjoterapeutę w ilości 10 godzin miesięcznie w okresie od 13.01.2020 r. do 31.03.2020 r. Osoba reprezentująca niepełnosprawnego odwołała się od tej decyzji, jednak Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy decyzją nr SKO-4114/22/2020 z dnia 27.02.2020 r. utrzymało ją w mocy.

W 2019 r. od dnia 17 maja do 31 lipca podopieczny osoby skarżącej objęty był pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia wykonywanych przez pedagoga w ilości 8 godzin miesięcznie. W okresie od 16 września do 31 grudnia dalej korzystał z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia wykonywanych przez pedagoga w ilości 8 godzin miesięcznie oraz rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu wykonywanych przez fizjoterapeutę w ilości 8 godzin miesięcznie.

Osoba skarżąca wskazuje, że decyzje wydawane przez Kierownika GOPS mają charakter uznaniowy, a sprawy nie są badane dogłębnie i indywidualnie. Ponadto informuje, że zaświadczenie dotyczące Specjalistycznych Usług Opiekuńczych z dnia 24.09.2019 r. zostało wydane na 72 godziny opieki na okres bezterminowy. Zdaniem osoby skarżącej odniesienie GOPS w Sicienku do odwołania decyzji w sprawie godzin SUO nie jest napisane rzeczowo pod względem merytorycznym i historia rodziny, zwłaszcza były decyzje, nie mają żadnego związku ze sprawą dotyczącą przyznania 18 godzin zamiast 72 zaleconych przez lekarza.

Osoba skarżąca zarzuca w skardze brak indywidualnego dostosowania przez GOPS w Sicienku możliwości korzystania ze wszystkich modułów pomocy rzeczowej należących do zadań zleconych gminie przez administrację rządową. Jej zdaniem, nie jest realizowane wsparcie w postaci rzeczowej pomocy rehabilitanta, co mogłoby dać wypoczynek opiekunowi. Wskazuje też na brak dobrej woli Kierownika GOPS na pozyskanie środków z Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy na pokrycie SUO.

W skardze zauważono też, że decyzje wydawane są przez GOPS na 3 miesiące, gdy jest możliwość wydawania ich na okres 6 - 12 miesięcy z wykonaniem wywiadu środowiskowego w celu weryfikacji sytuacji materialnej rodziny co 6 miesięcy.

Natomiast Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku w swoim stanowisku z dnia 17.03.2020 r. przekazany Komisji Skarg, Wniosków i Petycji poinformowała, że pracownik socjalny

dokonując analizy sytuacji rodziny w dniu 07.01.2020 r. stwierdził, że osoba niepełnosprawna nie korzysta z żadnych form wsparcia oprócz oferowanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku. Motywował opiekuna do wystąpienia o pomoc w formie rehabilitacji w Przychodni w Sicienku, jako możliwość i uprawnienie, które przysługuje w miejscu zamieszkania, w pierwszej kolejności. Osoba skarżąca oczekuje na pomoc w formie rehabilitacji, ponieważ wskazana placówka nie posiada terminów na rehabilitację domową.

GOPS w Sicienku przyznał pomoc w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), który mówi, że „Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej”. Ustalając ich zakres i rozmiar, oceniono z jednej strony zasadność zgłoszonego żądania pod kątem zaistnienia przesłanek określonych w art. 50 ustawy o pomocy społecznej, a z drugiej z możliwościami finansowymi i kadrowymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku. Opiekun osoby niepełnosprawnej ubiegając się o przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych przedstawił w GOPS zaświadczenia lekarskie o potrzebie świadczenia SUO dla osób z zaburzeniami psychicznymi z różnych placówek różniące się od siebie ilością i zakresem proponowanych usług z różnym okresem ważności. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku boryka się z problemami kadrowymi. Kilkakrotne ogłoszenia o poszukiwaniu pracowników w charakterze neurologopedy, psychologa, oligofrenopedagoga, terapeuty SI, terapeuty behawioralnego w ramach świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania nie przyniosły rezultatu. Żaden z obecnie zatrudnionych specjalistów nie wyraził zgody na zwiększenie wymiaru realizowanych godzin usług.

Zgodnie z art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia (art. 50 ust. 5 ustawy). Kierownik GOPS wyjaśnił, że mając na uwadze ww. przepisy oraz stan faktyczny sprawy, decyzja wydana została na zasadzie uznania administracyjnego. Organ może bowiem, ale nie musi przyznać świadczenia we wnioskowanym wymiarze. Wyznacznikami ustalenia zakresu przyznania usług są z jednej strony rozmiar potrzeb określonego wnioskodawcy, a z drugiej możliwości finansowe organów pomocy społecznej.

Plan budżetu GOPS w Sicienku na 2020 rok na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi został ustalony decyzją Wojewody Kujawsko - Pomorskiego na kwotę 46.200,00 zł, pomimo, że wykonanie budżetu na te usługi za 2019 rok wyniosło 92.100,00 zł. W 2019 r. z tej formy pomocy skorzystało 15 osób. W bieżącym roku wydano 16 decyzji, jeden wnioskodawca oczekuje na decyzję, ponieważ brak jest osób chętnych do wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dodatkowo do objęcia usługami zaplanowano jeszcze jedną osobę. W związku z powyższym GOPS nie ma możliwości wydania decyzji na dłuższy okres niż 3 miesiące i na większą liczbę godzin. Na dzień wydawania decyzji nie posiadał zabezpieczenia finansowego na ten cel, ani wykwalifikowanych osób chętnych do świadczenia ww. usług.

Zapotrzebowanie na środki finansowe z Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy na realizację m.in. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi odbywa się za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej. GOPS składał miesięczne sprawozdania finansowe dotyczące realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych - część II, w których wskazywał przewidywane braki na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w budżecie na 2020 rok w wysokości 90.000,00 zł. O ostatecznych wielkościach dotacji jednostki samorządu terytorialnego zostają poinformowane po podpisaniu przez Prezydenta RP ustawy budżetowej. O zmiany w tym budżecie można wystąpić dopiero po jego podpisaniu. W związku z tym 20.04.2020 r. Kierownik GOPS wystąpiła pismem do Wojewody Kujawsko - Pomorskiego m.in. o zwiększenie budżetu z przeznaczeniem na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi o kwotę 81.800,00 zł (zmniejszenie zapotrzebowania wynika ze wstrzymania realizacji SUO z uwagi na ogłoszenie stanu epidemii) wskazując, że posiadane środki zabezpieczają realizację usług przez jeden miesiąc, a plan budżetu nie pokrywa zapotrzebowania na realizację tych usług i uniemożliwia przyznanie świadczeń na dłuższy okres czasu i w wymiarze wynikającym z zapotrzebowania na tę formę pomocy. W odpowiedzi Wojewoda Kujawsko - Pomorski pismem z dnia 14 maja 2020 r. (wpływ do GOPS 19.05.2020 r.) wskazał, że wniosek ten zostanie rozpatrzony w terminie późniejszym, natomiast środki na chwilę obecną są zabezpieczone w budżecie.

Po zapoznaniu się z treścią skargi, jak i z wyjaśnieniami Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Sicienku, w ocenie Komisji Skarg Wniosków i Petycji wniosek osoby skarżącej w sprawie przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych ma charakter uznaniowy. I choć uznanie administracyjne, którym dysponuje organ pomocy społecznej podejmując decyzję o przyznaniu usług specjalistycznych, nie nakazuje mu spełnienia każdego żądania wnioskodawcy, to nie pozwala jednak na dowolność w załatwieniu sprawy. Wyznacznikami ustalenia zakresu przyznania usługi są bowiem z jednej strony rozmiar i rodzaj potrzeb wnioskodawcy, a z drugiej możliwości organu pomocy społecznej. Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku, jednostka ta wydając decyzję w sprawie podopiecznego osoby skarżącej nie miała ani możliwości finansowych, ani kadrowych umożliwiających przyznanie wnioskowanej liczby godzin SUO. Należy zaznaczyć, że podopieczny osoby skarżącej został zabezpieczony w specjalistyczne usługi opiekuńcze, nie odmówiono mu pomocy. Strona odwołała się od decyzji organu do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy, gdzie zaskarżona decyzja została utrzymana w mocy. Spełnianie przez osobę ubiegającą się o pomoc wymogów formalnych do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej nie jest równoznaczne z jego otrzymaniem i nie oznacza, że istnieje po jej stronie roszczenie o przyznanie tego świadczenia w formie i rozmiarze, który ona oczekuje. Pomoc społeczna służy bowiem wspieraniu osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń z pomocy społecznej powinny być jednak odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

W tym przypadku brak jest możliwości realizacji SUO w większym wymiarze ze względu na niemożność zapewnienia osoby, która mogłaby usługi te świadczyć. Gdyby, bowiem przyznać takie świadczenie, to decyzja byłaby niewykonalna. Mimo podjętych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej starań, nie udało się jak dotąd zatrudnić osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe i w konsekwencji, z tego powodu postanowiono o przyznaniu świadczeń w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w takich ilościach, jak w decyzji. Ustalając możliwość przyznania prawa do specjalistycznych usług opiekuńczych organ pomocy społecznej ocenił z jednej strony potrzeby osoby niepełnosprawnej, a z drugiej własne możliwości zapewnienia pomocy. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację SUO ma również określoną procedurę opierającą się na sprawozdaniach finansowych, które są przez GOPS realizowane, a w nich wykazywane niedobory środków.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji nie dostrzegła przekroczenia uprawnień, niedopełnienia obowiązków i działania na szkodę osoby skarżącej i jej podopiecznego przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku i jego pracowników uznając jednocześnie, że skarga jest bezzasadna.

Rada Gminy Sicienko, przychylając się do stanowiska Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, uznaje skargę za bezzasadną.

W myśl art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256, poz. 695) rada gminy jest organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.